

Horthy rendőrségét, holmi liberalizmussal ily módon még csak véletlenül sem gyanúsítható. A *Pesti Hírlap* 1929. karácsonyi (ünnepi) számában A mai Budapest címen fényképekkel illusztrált, tanulmánynak is beillő kétkolumnás cikket publikált, amelyben szinte hivatásos urbanistaként adott elemző értékelést a városról, külön kitérve a budai Várra. Szerinte a sok apró házacska és a hangulatos utcák jelentik igazi értékét, noha volt korszak, amikor azt hitték, hogy az új, nagy, de szerinte nagyon is csúnya paloták adják vonzerejét. Ezek láttán blazírtan teszi hozzá: „az új épületekre egyelőre csak az öklünket rázhatjuk. Messze van az idő, amikor lebontásra kerülhetnek, hogy jó nürnbergi mintára csak olyat legyen szabad helyükre építeni, ami nem ostromolja a régi környezetet.” Álmában sem gondolhatott arra, hogy a történelem nemsokára tálcán kínálja majd ezt az akkor merő ábrándnak tűnő opci-

ót, miután a második világháború jelentős pusztítást végzett a kipécézett szörnyszülöttek között. Újraépítésük ellenében modern szellemben és a környezethez méretükkel is igazodó házakat lehetett volna telepíteni helyükre, amint arra több megszívlelendő példa akad magában a Várban is a közelmúltból. A döntéshozók azonban nem éltek a korrekciós lehetőséggel. Minthogy a mutogatás nem a mi stílusunk, értékítéletünk szalonképes kifejezésének egyetlen módja maradt csupán: az épület feltámasztásának egyértelmű megkérdőjelezése. Merőben indifferens, ezek után mi van belül.

Az egykori Vörös-Kereszt Egylet, majd Külügyminisztérium székházának újrakepítése. Tervező: **TIBA Építész Stúdió**. Generálkivitelező: **Confector Kft.** Kivitelező: **Ornamentika Kft. + Reneszánsz Zrt.**

125

Vásárhelyi Mária

Rocksztárból gyilkos

A nem túlságosan fantáziadús cím mögött egy háromrészes, több szálon futó, brutális erőszakba torkolló „metoo” történetet követhetünk végig. Egy, az egész világot megrendítő gyilkosság, egy látszólag sármos, tehetséges és sikeres, valójában azonban erőszakos, bántalmazó rocksztár és az őt körülvevő, neki falazó társadalmi környezet cinikossága, valamint a családon belüli erőszak fizikai és lélekgyilkos hatá-

sának története tárul elénk a Netflix sorozatából.

2003-ban egy vilniusi szálloda egyik lakosztályában olyan súlyos, bántalmazásból származó fejsérüléseket szenvedett Marie Trintignant 41 éves francia filmszínésznő, hogy néhány nappal később egy párizsi kórházban belehalt sérüléseibe. A színésznő kórházba szállítása után a rendőrség azonnal kiszállt a helyszínre. A szobában hatalmas felfordulást találtak,

és mivel Marie fejsérülései egyértelműen erőszakos bántalmazásra utaltak, kihallgatták, majd előzetes letartóztatásba helyezték a nő élettársát, Bertrand Cantat francia rocksztárt.

A gyönyörű Marie Trintignant, a híres francia filmsztár, Jean-Louis Trintignant lánya, Franciaország egyik legkedveltebb színésznője volt, élettársa, Bertrand Cantat pedig a korszak legnépszerűbb francia rock-éneke, a Noir Desir (Fekete vágy) nevű, világszerte ismert zenekar vezetője. Mindkettőjükért milliók rajongtak Franciaországban.

Bertrand Cantat nemcsak ünnepelt rocksztár, hanem elkötelezett baloldali aktivista is volt, aki színpadi fellépései során rendszeresen kiállt az elnyomott kisebbségek jogaiért, emellett keményen bírálta a globalizmust és Jean-Marie Le Pen szélsőjobboldali politikust. Népszerűsége ezekben az években volt a csúcspontján. „Berci – így hívtuk itthon baráti körben Bertrand-t. Mindenki szerette. Különleges képességgel rendelkezett, hogy elbűvölje a környezetét. Sármos pasi, ugyanakkor aranyos nagy gyerek, melegszívű, egzaltált, a világra túlérzékenységgel reagáló művész. Egyikünk sem látta, bizonytalán ő maga sem, hogy a tehetség, erős moralizáló készség, lenyűgöző színpadi jelenség mélyén egy szörnyeteg lakik” – így emlékezett Facebook-oldalán Bojár Iván András Bertrand Cantat-ra a dokumentumfilm bemutatásakor. Bojár közléről ismerte az énekes feleségét, Rády Krisztinát, aki a kilencvenes években az avantgárd értelmiség fontos szereplője volt, utóbb pedig a Párizsi Magyar Intézetet vezette. Bojár rajta keresztül ismerte meg a rocksztárt, aki gyakran megfordult Budapesten.

Mint kiderült, Marie Trintignant filmforgatásra érkezett Vilniusba, és emiatt utazott utána az énekes. A stáb tagjai elmondták, úgy érzékeltek, hogy Cantat teljesen rátelepedik a színésznőre, óránként hívogatja telefonon, Marie pedig tűrte a férfi terrorját. Akár a forgatást is képes volt megszakítani, ha megcsörrent a telefonja. Cantat állandóan a nyomában járt, szabadidejében egyetlen pillanatra sem hagyta magára, gyakran a forgatáson is megjelent.

A kihallgatást követően elvégzett orvosi vizsgálat az énekes szervezetében jelentős mennyiségű alkohol és drogfogyasztás nyomait találta. Cantat vallomásaiban elmondta, hogy éjszaka, miután hazaértek „őrületes veszekedés” tört ki közöttük, amelynek során a színésznő pofon vágta, ő pedig védekezésképpen ellökte Marie-t, aki ettől a fűtőtestnek esett, beütötte a fejét, ezért vesztette el az eszméletét. „Nem emlékszem, milyen állapotban voltunk, és nemcsak érzelmileg. Miután Marie-t elkísértem a kórházba, visszamentem a lakásba, hogy végezzek magammal” – mondta Cantat a nyomozóknak, akik azonban semmiféle öngyilkossági szándékra utaló nyomot nem találtak a szállodai szobában.

A szálloda személyzete arról is beszámolt, hogy éjszaka a folyosói szomszédok panaszkodtak a művészpár szobájából kiszűrődő üvöltözésre és dübörgésre, ezért egy alkalmazott be is kopogott, hogy csendre intse az ott lakókat. Az ajtót Cantat nyitotta ki, elnézést kért, és megígérte, hogy nem zajonganak tovább.

Bár Cantat végig ragaszkodott az első kihallgatáson elmondott véletlen baleset verziójához, a színésznő fején található sérülések nyilvánvalóvá

tették, hogy azokat nem okozhatta elesés. A Le Monde például azt írta, hogy „az agysérülések olyanok voltak, mint egy bukósícsák nélkül száguldozó motorosé vagy egy autóz vezetőé, aki nem kapcsolta be a biztonsági övet, és így rohant fának”. A tárgyaláson meghallgatták Cantat feleségét, Rády Krisztinát, aki két gyermekének anyja volt, és mint kiderült, még a kórházban feküdt második gyermekük születése után, amikor Cantat bejelentette, hogy elhagyja Trintignant miatt. Rády Krisztina és a Cantat környezetében lévő összes tanú egybehangzóan azt vallotta, hogy az énekes soha nem volt agresszív, sem szavakkal, sem tetteivel nem bántalmazott senkit. Mint utóbb kiderült, Rády Krisztina személyesen kereste fel és kérte meg a tanúkat, hogy ne tegyenek terhelő vallomást Cantat-ra.

A dokumentumfilm felidézi, hogy a tragikus esemény milyen mélyen megosztotta a sajtót és a közvéleményt is. Az első hetekben részvét és megrendülés övezte a színésznő halálát, ám az idő múlásával a közhangulat egyre inkább az áldozat ellen fordult. Mivel Marie rendkívül szabadszellemű, autonóm életet élt, ezt próbálták az énekes védelmében, a színésznő ellen fordítani. Négy gyermeke volt négy különböző apától, ez komoly támadási felületet jelentett az áldozathibáztatók számára.

Cantat ügyvédje és a francia sajtó a klasszikus áldozathibáztatásba kezdett, olyan megbízhatatlan, szabados életet folytató hisztérikáknak állítva be Trintignant, aki „sajnos kihozta a vadállatot a férfiből, aki szenvedélyesen szerette”. Az esetet a média egyre inkább egy tragédiába forduló örült szerelemként írta le, a gyilkosságot pedig nem bántalmazásként,

hanem szerelemfáltésként mutatta be, mert ez ugye sokkal izgalmasabb és romantikusabb, mint egy „szimpla” gyilkosság.

Végül a bíróság – szerelemfáltésből elkövetett gyilkosságért – nyolc év börtönre ítélte a gyilkost, aki négy év múlva szabadlábra került. Négy év – egy nő brutális meggyilkolásáért! Néhány feminista szervezet, a család ügyvédje, Marie kolléganője és egy elszánt újságíró nyilvánosan tiltakozott az énekes színpadra történő visszatérése ellen, a többség azonban megnyugvással vette tudomásul, hogy a sztár újra szabad és újabb felépésekre készül.

Cantat visszaköltözött Rády Krisztinához és a gyermekeihez, ám az együttélés rendkívül viharos volt, az állandó veszekedések és botrányok miatt újra szétköltöztek. Amikor pedig az énekes megtudta, hogy volt feleségének új barátja van, elkezdte zaklatni, fenyegetni, míg végül a nő szakított szerelmével, és beleegyezett, hogy a férfi újra odaköltözzön hozzájuk. És Krisztina hiába küldött segélykiáltásokat a szüleinek és a környezetének, senki nem segített neki. Végül a férfi addig gyötörte, amíg öngyilkosságba nem menekült.

„...hogy megértsük, miként történhetett, hogy ez az életörömré, derűre, alkotásra termett lény, bár nála jobban senki nem imádta a gyerekeit, kifogyva életeréből és reményből, kegyetlenül végezzen magával? Természetesen tudtuk, hogy min ment keresztül 2003 eleje óta, amikor a férje, Bertrand, meg sem született második gyermekük mellől kilépve hátrahagyta mindannyiójukat, majd pár hónappal később, mint gyilkost, Cini (Rády Krisztina) csak Vilniusban látta viszont. Ettől kezdve minden napját,

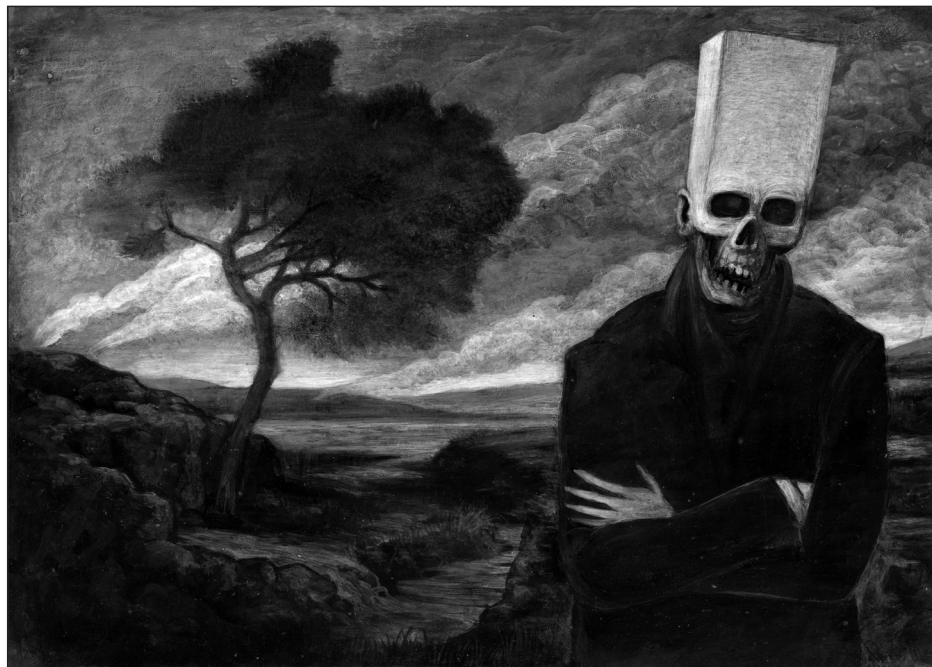
tehetségét, energiáját arra áldozta, hogy mentse a menthetőt. Megmentse a férfit, aki leszámolt vele mint nővel, anyával” – emlékezik Bojár Iván András az áldozatra.

A filmsorozat aprólékosan tárja fel a dráma részleteit, megszólaltatva Cantat zenésztársait és menedzsereit, Marie Trintignan kollégáit és családtagjait, Rády Krisztina néhány barátját, a büntetőeljárásban részt vevő nyomozókat, ügyvédeket. Felidézi Cantat kihallgatásának és tárgyalásának legfontosabb részleteit, Marie Trintignant temetésének egy-egy epizódját, a családtagok fájdalmának rögzített dokumentumait. És nyomon követhetjük Marie barátnőjének és egy újságírónőnek az elszánt küzdelmét az igazság kiderítése érdekében. Ők ketten nem voltak hajlandók bele-törődni a féligazságokba, úgy gondol-

ták, hogy a nyomozás nem tárta fel a gyilkosság minden részletét, ezért ország-világ számára bizonyítani akarták, hogy a népszerű, sikeres és sokak szemében áldozatnak tűnő rock sztár egy véreskezű, kiszámíthatatlan, kegyetlen gyilkos.

A dokumentumfilm-sorozat, miközben látszólag két nő személyes drámáját dolgozza fel, segélykiáltás a bántalmazott nők védelmében. Azt próbálja a nézőben tudatosítani, hogy a családon belüli erőszak nem magánügy, hanem üldözendő bűncselekmény, amelyet látva nem fordíthatjuk el a fejünket.

Rocksztárból gyilkos. Dokumentumfilm-sorozat, Netflix, 2025. Rendezte: **Zoé de Bussierre, Karine Dusfour, Anne-Sophie Jahn, Lartigue Nicolas.** Operatőr: **Christophe Astruc, Mathias Denizo.**

Szurcsik József: Várakozás (2020)